

Opetusohjelma

Kuopion Muotoiluakatemian taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän
opetusohjelma 2023–2027

KUOPION MUOTOILU
AKATEMIA.

KUOPION
Rouvasväen
YHDISTYS RY

Sisällys

1 Perusopinnot.....	2
1.1 Syksy 2023	6
1.2 Kevät 2024	7
1.3 Syksy 2024	7
1.4 Kevät 2025	8
1.5 Syksy 2025	9
1.6 Kevät 2026	9
1.7 syksy 2026	10
1.8 kevät 2027	11

Laajan oppimäärän opetusohjelma 2023–2027

OPETUKSEN RAKENNE JA OPINTOJEN LAAJUUS

1 Perusopinnot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Perusopinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja opintojen laajuuden laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituisia oppituntia. Perusopintojen laajuus on 30 op ja ne kestävät 4 vuotta. Perusopinnoissa painotetaan motivoituneisuutta, opintoihin sitoutumista, ideointikykyä ja suunnitteluvalmiuksia.

Kuopion Rouvasväenyhdistyksen Muotoiluakatemia opetusohjelma rakennetaan lukuvuosittain vaihtuvan yhteisen teeman, suomalaisen muotoiluhistorian, ympärille. Aiheiden ja teemojen valinnoilla tulee pyrkiä ylläpitämään tekemisen ja oppimisen iloa. Opintojen sisällöt on moduloitu ja mitoitettu opintopisteiksi (op). Opinnot jakautuvat erillisiin perusopintoihin (30 opintopistettä) ja syventäviin opintoihin (20 opintopistettä). Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Lasten ja Nuorten Muotoiluakatemiaan yksi opetuskerta kestää 150 minuuttia, Aikuisten ja Seniorien Muotoiluakatemiaan opetuskerran kesto on 150 minuuttia.

Muotoiluakatemiaan opetus on järjestetty iltaisin, säännöllisesti yksi opetuskerta viikossa sekä 1–3 viikonloppua lukukaudessa. Opintoihin sisältyy myös omaoimista työskentelyä. Opinnoissa hyödynnetään verkko-oppimismateriaalia, vierailuja muotoilualan yrityksissä, näyttelyissä ja museoissa. Yksittäinen kurssi katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, kun opiskelija on ollut kurssilla läsnä vähintään 2/3 kurssin lähiopetustuntimäärästä sekä valmistanut kurssiin kuuluvat harjoitustyöt. Muotoiluakatemiaan hakeutuvilta toivotaan sitoutumista perusopintojen osalta säännölliseen 4 vuoden opiskeluun.

Käsityön taiteen perusopetus on monipuolista ja pitkäjänteistä oman käsityöilmaisun kehittämistä. Oppilaan omat kokemukset, taidot ja tiedot sekä kiinnostus ovat opetuksen lähtökohtia. Tavoitteellisen harrastuksen lisäksi käsityön taiteen perusopetuksen opintoja voi hyödyntää työelämässä, ammatillisena täydennyskoulutuksena tai käsityöalan oppilaitoksissa esim. opintoihin hakeuduttaessa. Muotoiluakatemian opetus noudattaa muotoilukasvatuksen keskeisiä tavoitteita, tukee oppijan persoonan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Päämääränä on, että oppijasta kasvaa ympäristöönsä vaikuttava sekä havainnoiva ja esteettisestä ympäristöstään nauttiva ihminen. Muotoilukasvatus kehittää kriittistä ajattelua, luovaa ongelmanratkaisua sekä ryhmätyöskentely- ja ilmaisutaitoja, kannustaa kokeiluihin, aloitteellisuuteen, näkökulman vaihtoon ja omien ideoiden jakamiseen.

Perusopintojen aihealueet "taidot ja muotoilu", "yhteiskunta ja kulttuuri" sekä "taiteiden ja tieteiden välisyys" sisältyvät Muotoiluakatemioiden lukukausittain vaihtuviin, suomalaisen muotoilun historiaan liittyviin teemoihin. Aihealueiden tavoitteet eritellään opetussuunnitelmassa.

Käsityön perusopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön perusopintojen keskeiset sisällöt ovat Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutuminen

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista.

Esine- ja tekstiiliympäristöt

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

Palveluympäristöt

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

Rakennetut ja luonnonympäristöt

Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Perusopinnot sisältävät seuraavat opintokokonaisuudet, jotka toteutetaan neljän vuoden aikana kaikissa perusopintojen ryhmissä:

1. Orientaatio 1,5 op

Oppilas saa tietoa taiteen perusopetuksen kentästä ja käsityöstä osana taiteen perusopetuksen kokonaisuutta sekä perehtyy opintokokonaisuuden sisältöön, tavoitteisiin, opetusjärjestelyihin ja arviointiin oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaan. Oppilas tutustuu opintoryhmäänsä esim. erilaisten oppimistehtävien avulla. Hän harjoittelee antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan omaa ja ryhmän toisten opiskelijoiden työskentelyä. Hän aloittaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatimisen perusopintoja varten yhdessä ryhmän ja ohjaavan opettajan kanssa.

2. Käsityö visuaalisen kulttuurin osana 4,5 op

Oppilas tutustuu kansalliseen sekä kansainväliseen käsityöperinteeseen ja ymmärtää perinteen merkityksen nykyisessä käsityössä. Hän perehtyy visuaaliseen kulttuuriin käsityön näkökulmasta ja arvostaa käsityötä osana taidetta ja ympäröivää kulttuuria. Hän ymmärtää käsityön, muotoilun ja taiteen merkityksen omassa elämässään ja tuntee niiden ilmenemismuotoja monikulttuurisessa maailmassa. Oppilas perehtyy käsityöhön ja muotoiluun osana yhteiskuntaa ja ympäristöään.

3. Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi 20 op

Suunnittelun perusteet 5 op

Oppilas osaa käyttää väriopin ja sommittelun perusasioita erilaisissa harjoituksissa ja kokeiluissa. Hän osaa havainnoida ympäristöään ja käyttää havaintojaan suunnittelun lähtökohdista tai sen osana. Hän osaa käyttää kuvallisen suunnittelun perustekniikoita sekä suunnitella esteettisiä tuotteita ja teoksia erilaisista lähtökohdista käsin. Näitä ovat esimerkiksi materiaali, aistikokemukset, elämyksellinen ja kokemuksellinen malli.

Materiaalituntemus 3 op

Oppilas tutustuu erilaisiin perinteisiin ja innovatiivisiin käsityömateriaaleihin työskentelyn kautta. Hän perehtyy materiaalien valmistusmenetelmiin, käyttö- ja hoito-ominaisuuksiin sekä turvallisuusnäkökohtiin ja oppii ottamaan huomioon kestävä kehityksen periaatteita ja ekologisia vaikutuksia.

Käsityötaito ja osaaminen 5 op

Oppilas tutustuu erilaisiin käsityötekniikoihin, työmenetelmiin, työvälineisiin, koneisiin ja laitteisiin. Hän osaa tehdä perusteltuja materiaali- ja työkohtaisia ratkaisuja tavoitteenaan laadukas tuote tai teos. Hän oppii arvioimaan ja kehittämään osaamistaan ja kädentaitoja.

Ilmaisu ja luova ongelmanratkaisu 6 op

Oppilas hahmottaa ja ymmärtää käsityöllisen suunnittelu- ja valmistusprosessin vaiheet ja oppii tarkkailemaan omaa sekä toisten opiskelijoiden työskentelyä. Oppilas käy läpi useita valmistus- ja suunnitteluprosesseja yksilö- ja ryhmätyönä ja oppii erilaisten käsityötapojen kautta arvioimaan prosessin eri vaiheita. Oppilas työstää suunnitelmia valmiiksi tuotteiksi ja teoksiksi. Prosessissa korostetaan omaa ilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisutaitoa.

Dokumentointi 2 op

Oppilas perehtyy erilaisiin dokumentoinnin tapoihin ja soveltaa omalle toimintatavalleen sopivinta tyyliä opinnoissaan. Oppilas dokumentoi oppimisprosessiaan ja reflektoi oppimaansa opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa sekä oppii arvioimaan ja kehittämään omaa osaamistaan.

4. Valinnaiset opinnot 3 op

Valinnaisten opintojen tavoitteena on laajentaa oppilaan käsityöosaamista ja tukea henkilökohtaista kasvua. Opintojen tulee tukea HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. Valinnaisten opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta on sovittava etukäteen ohjaavan opettajan kanssa. Valinnaisopintoja tarjotaan lukukausittain vaihtuvalla opintotarjottimella. Valinnaisopinnot voivat olla esimerkiksi muotoilijoiden järjestämiä työpajoja, luentoja tai vierailuja.

1.1 Syksy 2023

Kivikausi ja muotoilun synty

Muotoilun syntyyn on alusta saakka kuuluneet primitiiviset muodot ja funktionaalisuus. Lukukauden aikana tutustutaan muotoilun perusteisiin kivikaudelta tuttujen elementtien kautta. Suomalaisen muotoilun historian aikajanan alussa avataan aistit muotoilulle ja hyödynnetään luonnonmateriaaleja.

- aistit ja luonnonmateriaalit
- pelkistäminen
- perusmuodot ja ulottuvuudet
- esineen kehityskaari

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Orientaatio **1,5 op**

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **1,25 op**
 - Suunnittelun perusteet 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.2 Kevät 2024

Keskiaika – muotoilun uusi aika

Keskiaikaiset linnat ja kirjapainon kehittyminen. Lukukauden aikana tutustutaan aikakauden suuriin visionääreihin ja keksijöihin sekä tehdään kokeita ja havaintoja eri materiaaleista. Opimme, kuinka painotekniikka kehittyi ja tutustumme tekemisen kautta erilaisiin painotekniikkoihin.

Kevään aikana opiskellaan materiaalilähtöistä suunnittelua ja mittasuhteita.

- Materiaalit
- Painotekniikka
- Keksinnöt, mekaniikka
- Pienoismallit

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Suunnittelun perusteet 0,5 op
 - Materiaalituntemus 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 1 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.3 Syksy 2024

Muotoilun talonpojat

Suomalainen talonpoikaiskulttuuri ja kauniit käyttöesineet. Muotoilua lähestytään funktion näkökulmasta oppien, mitä on käytännönläheinen, yksinkertainen muotoilu ja kuinka se ilmeni talonpoikaisuuden aikaan Suomessa. Lukukauden aikana suunnitellaan funktionaalinen käyttöesine, käsitellään suomalaisuutta ja suhdetta käsintehtyihin tuotteisiin.

- Funktionaalisuus
- Estetiikka
- Materiaalilähtöisyys
- Suunnitteluprosessi

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Suunnittelun perusteet 1 op
 - Materiaalituntemus 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.4 Kevät 2025

Romantiikan aika

Kansallisromantiikka eli jugend suomalaisessa muotoilussa. Romantiikan ajan kuvioiden mystiset luontoteemat herätetään nykyaikaan. Lukukausi kannustaa kokeilevaan muotoiluun, tyylien ja materiaalien yhdistämiseen. Värilaboratorion kautta perehdytään värien luomiseen perusväreistä sekoittamalla. Tutustutaan romantiikan ajan taidemaalareihin ja kansallisromantiikkaan.

- Kansallisromantiikka
- Ornamentit
- Värioppi
- Sommittelu

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Suunnittelun perusteet 1 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 1 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.5 Syksy 2025

Modernismin synty

Modernismin tuomat uudet muotoilun suunnat. Lukukauden aikana keskitytään yksinkertaistamiseen ja tilojen suunnitteluun tutustumalla Alvar Aallon töihin.

- Funktionalismi
- Tila ja Arkkitehtuuri
- Valo
- Koti

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Materiaalituntemus 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 1 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 1 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.6 Kevät 2026

Teollistumisen aika

Teollistumisen aika ja designklassikot. Lukukauden aikana tehdään läpileikkauksen suomalaiseseen muotoiluun. Tutustutaan muotoilijan työhön ja opitaan, mikä tekee tuotteesta klassikon.

Aikakauden hengessä käsitellään sarjatuotantoa ja käytettävyyttä.

- Suomalaisen muotoilun klassikot
- Muotoilijan työ
- Sarjatuotantomenetelmät
- Käytettävyys

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Materiaalituntemus 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 1,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.7 syksy 2026

Postmodernismi

Värien ja muotojen uudet tuulet. Lukukauden aikana käsitellään muotoilun kasvukautta tuotekehityksen ja materiaalien näkökulmasta.

- Ideointi
- Luonnostelu
- Värioppi
- Tuotekehitys

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **1 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,25**
 - Suunnittelun perusteet 1 op

- Materiaalituntemus 0,25 op
- Käsityötaito ja osaaminen 0,25 op
- Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
- Dokumentointi 0,25 op

1.8 kevät 2027

Paluu tulevaisuuteen

Tuotekehitys ja innovaatiot - tulevaisuuden tuotekehitys on täällä! Lukukauden aikana visioidaan tulevaisuuden maailmaa erilaisista näkökulmista. Suunnitellaan esineitä tai palveluita, joita tarvitaan arjessa, mutta joita vielä ei ole. Harjoitellaan oman idean visualisoimista.

- Luonnostelu
- Tuotekehitys ja innovaatio
- Palvelumuotoilu
- Idean esittäminen

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **4,25** op. Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **3,75**
 - Suunnittelun perusteet 1 op
 - Materiaalituntemus 0,75 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 0,25 op
 - Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 1,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op